

τὰ ἔχνη, μετὰ τόσων χρόνων παρέλευσιν, δυσχερῶς ἠδυνάτο τις νὰ ἀνακαλύψῃ εἰς τὸν περίβολον ἐκεῖνον. Ἦσαν ὁμῶς ἐκεῖ μάρτυρες τῆς καταστροφῆς, εὐγλωτοὶ ἐξόχως ἐν τῇ πληρεστάτῃ αὐτῶν ἀναισθησίᾳ καὶ σιωπῇ. Ὑπάρχουσιν ἔτι εἰς τὸν περίβολον ἐκεῖνον ἀνθρώπινα ὅστ' ἀ ἐπιπολαίως ταφέντα ὑπὸ τὸ χῶμα. Ἀνέσκαψα μικρὸν τὴν γῆν. Τεμάχιον κρανίου λευκοῦ, καὶ ἀνθρώπινοι πλευραὶ, εἰς παιδίον μικρὸν ἀνήκουσαι προφανῶς, ἐξῆλθον εἰς τὸ φῶς ἐκ τῆς προχείρου ἐκείνης καὶ ἥκιστα ἀρχαιολογικῆς ἀνασκαφῆς. Ὅστις εὐρεθῇ εἰς ὁμοίας περιστάσεις δύναται νὰ κρίνῃ περὶ τῆς ἐντυπώσεως. Ἐλαβον εὐλαβῶς τὸ τεμάχιον τοῦ κρανίου ἀπὸ τῆς γῆς· ἐκαθάρισα αὐτὸ ἀπὸ τοῦ χρώματος, καὶ τὸ ἐκόμισα μετ' ἐμοῦ, εἰς ἀνάμνησιν θλιβεράν, ἀλλ' ὑπερήφανον, τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς σκηπῆς. Ἡ ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους παρουσιάζει τὸ ἰδιαιτέρον γνῶρισμα, ὅτι βρίθῃ μεγάλων ἐπεισοδίων, καὶ σκηπῶν σπαρακτικωτάτων καὶ ἀνυπερβλήτως μεγαλοπρεπῶν. Εἶναι τοσοῦτω συνεχῇ καὶ συνήθῃ τὰ ἡρώικα ἐπεισόδια, καὶ τὰ παράβολα μεγαλουργήματα, ἀτομικὰ ἢ συλλήθδην, ἐν τῇ ἐκτυλίσσει τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ὥστε ἐν τέλει, ἐκ τῶν ὑπερβολικῶν καὶ ἀλλεπαλλήλων συγκινήσεων, ἡ καρδιά, ὡς ἐκ τῆς συνθηρίας, ἀποβάλλει μέρος τῆς εὐαισθησίας της, καὶ ἡ ἐντύπωσις ἀποβαίνει ὀλιγώτερον ἰσχυρά. Εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὁρέων τοῦ Σουλίου, ἐπικαλούμενος Πατρίδα καὶ Ἐλευθερίαν, ὁ μοναχὸς Σαμουὴλ τινάσσει ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἐταίρους εἰς τὰ ὕψη ὅπως διαφύγῃ τὴν δουλείαν, καὶ μείνῃ πιστὸς εἰς τὸν ὄρκον του. Ὁ Ὀλύμπιος, εἰς τὴν μονὴν τοῦ Σέκου, ἐπαναλαμβάνει τὴν θυσίαν, καὶ θνήσκει, μετέωρος εἰς τὰ νέφη, προσφωνῶν τὴν ἀναγεννωμένην Ἑλλάδα. Ἐπέρχεται ἡ ἀκτινοβόλος ἐποποιία τοῦ Μεσολογγίου... Μεμονωμένα γεγονότα ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ τῇ ξηρᾷ ὑποτυποῦσι τὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν ἀκάθεκτον τοῦ Ἔθνους ὁρμήν, καὶ ὡς σταθμὸς, τίς οἶδε ἐὰν θὰ εἶναι ὁ ὕστατος, φαίνεται ἔτι εἰς τὴν ἀπαράμιλλον ταύτην σειρὰν ἡ θυσία τῆς μονῆς τοῦ Ἀρκαδίου διαχέουσα ἀνέσπερον φῶς ἐπὶ τῆς φρικτῆς τραγωδίας, ἥτις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐξετυλίχθη ἐκεῖ. Δὲν γνωρίζω λαμπρότερον τίτλον ὑπὲρ χώρας τινὸς καὶ λαοῦ, ἢ τὴν παρατήρησιν ἣν ἤκουσα ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἀρκαδίου, ὅτε, ἀναμνηστικῶν τὸ δραματικὸν τέλος καὶ τὴν μαρτυρικὴν τῶν δλοκαυτωθέντων θυσίαν, ἐξῆρον τὴν ἀπόφασιν, τὴν πίστιν, καὶ τὸ θάρρος τῶν μαχητῶν. «Ἐκαμαν τὸ καθήκον τους,» μοι εἶπον οἱ πέριξ ἐμοῦ· «ὁ Θεὸς νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ τὸ κάμωμεν τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡμεῖς». Ἐλάλουν οὕτω, καὶ ὁ ἐξαστράψας ὀφθαλμὸς των, καὶ ὁ ταχύς τοῦ σώματος σπασμὸς ἐδήλου ὅτι ἡ γλῶσσα

ἐξήγει πιστῶς καὶ ἀπερίττως τῆς καρδίας καὶ τῆς ψυχῆς τὴν ἀπόφασιν.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΣΗΥΡΙΑΩΝ ΠΑΓΓΑΝΕΛΗΣ

Ο ΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΛΙΣΤ

ἐν Βαϊμάρῃ.

Ὁ ἐν Βαϊμάρῃ οἶκος τοῦ Λίστ κεῖται πρὸς τὸ πέρας τῆς πόλεως, ἐγγὺς τοῦ χλοεροῦ δημοσίου κήπου, περιεστοιχισμένος αὐτὸς οὗτος ὑπὸ κηπαρίου, οὗ τὰ ὑψικύρφυα δένδρα σκεπάζουσι τὴν κιγκλιδωτὴν τοῦ περιβόλου εἴσοδον καὶ αἱ περιπλοκάδες ἀναρριχῶνται ἐπὶ τὰ λευκὰ λελεπρωμένα τείχη. Σιγὴ καὶ ἡρημία βρασιλεύουσιν ἐκεῖ. Ὁ ἐπισκέπτης ὠθῶν τὴν θύραν εἰσέρχεται εἰς προαύλιον ἀγροτικώτατον. Περὶ αὐτὸν οὐδὲν ἄλλο βλέπει ἢ χλόην καὶ δένδρα, οὐδὲν ἄλλο ἀκούει ἢ τοῦ ἀνέμου τὸν ψίθυρον. Νομίζει πρὸς στιγμὴν ὅτι ἡπατήθη, ὅτι δὲν εἶνε αὐτὸς ὁ ὑποδείχθης οἶκος τοῦ μεγάλου Οὐγγρου μελοποιῦ, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ ἐνδιαίτημα εὐπόρου τινὸς ἀγρονοῦ.

Καὶ στρέφει τὸ βλέμμα ἐταστικὸν ἄνω πρὸς τὰ κλειστὰ παράθυρα. Ἀλλ' ἐκεῖ ἀναγινώσκει καλῶς ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς κεχαραγμένον τὸ ὄνομα τοῦ Λίστ. Προβαίνει λοιπὸν ἀναζητῶν τὴν θύραν τοῦ οἴκου. Εἰς τὸν κρότον τῶν βημάτων του ὄρνιθες φεύγουσι μετὰ τρόμου κακκαρίζουσαι καὶ λευκαὶ περιστερὰ ἀφίπτανται πλαταγοῦσαι τὰς πτέρυγας. Ἡ τεφρόχρους θύρα τοῦ οἴκου εἶνε ἡμίκλειστος. Ὁ ἐπισκέπτης ὠθεῖ ταύτην δισταζὼν καὶ ἀνέρχεται πεντάδα ξυλίνων βαθμίδων. Τότε γυνὴ τις μέσης ἡλικίας εὐσωμος καὶ διατηροῦσα ἔτι ἔχνη καλλονῆς προσέρχεται ἵνα συνοδεύσῃ τὸν ἐπισκέπτην εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον.

Ὁ οἶκος δὲν εἶνε ἔτι ἐντελῶς ἡντρεπισμένος. Ἀνὰ τὴν κλίμακα καὶ ἐν τῷ προδόμῳ παντοῖα σκευὴ οἰκιακῆς χρήσεως κείνται φύρδην μίγδ' ἡ τεθειμένα ἐπ' ἀλλήλων. Ἡ ὁδηγὸς προπορευομένη ἀνοίγει ἐτέραν θύραν καὶ εὕρσκεται τις νῦν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Λίστ.

*

Ἡ αἴθουσα εἶνε πολυτελεστάτη. Τὸ δάπεδον καλύπτει ἀνατολικὸς τάπης ἐρυθρὸς καὶ μέλας, πρὸ τῶν παραθύρων ἀνῆρτηνται ἐρυθρὰ μάλ्लιναι παραπετάσματα. Λαμπρὰ θερμάστρα ὀρθοῦναι πελωρία καὶ πᾶλλευκος ὡς τύμβος ἀλαβάστρινος. Μεταξὺ τῶν ἐπίπλων ἰδιαιτέρην ἐμποιεῖ αἴσθησιν εὐμῆκης ἔδρα κεκαλυμμένη διὰ λινοῦ

καλύμματος. Εἶνε μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐπίπλων τετριμμένη. Ὡς ἐκ τοῦ σχήματος ἰδιαζόντως ἀναπαυτικὸν κάθισμα φαίνεται ὅτι πρὸ πάντων ἐχρησιμοποιεῖτο ὑπὸ τοῦ μουσικοῦ κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐμπνεύσεως καὶ συλλήψεως τῶν θαυμασιῶν μελωδιῶν του.

Βιβλία τινὰ, ἐν οἷς καὶ λαμπρῶς ἐσταχωμένα — δῶρα τῶν συγγραφέων — φυλάττονται ἐντὸς ὑελοφράκτου βιβλιοθήκης. Μικρὰ ἀσήμαντα κομποτεχνήματα κοσμοῦσι τὰς τραπέζας. Δύο μέλανα κλειδοκύμβαλα, ὧν τὸ ἕτερον μικρόν, πληροῦσι τὸν χώρον τῆς οὐχὶ εὐρείας ταύτης αἰθούσης. Παρὰ ταῦτα μεγάλη θήκη μουσικῶν τετραδίων κατὰκειται κενή.

*

Ἀπὸ τῆς αἰθούσης μεταβαίνει τις εἰς τὸν κοιτῶνα. Τὸ παράθυρον ἐνεκα τοῦ ἡλίου εἶνε κεκλεισμένον καὶ τὸ φῶς εἰσέρχεται ἀσθενὲς ἐκεῖ. Διακρίνεται ἡ ἐκ λευκῆς ὀξυᾶς ἀποστίλβουσα κλίνη, χρυσοῦν κάτοπτρον λάμπει ἐπὶ τοῦ τοίχου, βωθὸν ξύλινον κλειδοκύμβαλον πρὸς ἄσκησιν τῶν δακτύλων ἀποδέχεται ὡς αἶγλην δόξης ὀλισθαίνουσιν ἀκτῖνα ἡλίου, καὶ μόνον ἐξ ὧν πάλ्लεται ζῶν μέγα χαλύβδινον χρονόμετρον ἐπὶ μικρᾶς τραπέζης, ὡσεὶ ἐκπροσωποῦν ἐκεῖ τὴν κυριαρχίαν τοῦ χρόνου ἐπὶ τῶν παγκοσμίῳ πάντων, ὅσον ἂν ὑπῆρξαν ταῦτα λαμπρὰ καὶ ἔνδοξα.

Ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κοιτῶνα μεγάλων ἀνδρῶν, ἂν μὴ εἶνε ἀναίσθητος, καταλαμβάνεται ὑπὸ ἰδιαιτέρας τινὸς συγινήσεως. Αἱ αἰθουσαι, τὰ σπουδαστήρια, εἶνε τόποι ὅπως οὖν δημόσιοι· τὸ ἀληθὲς ἐρημητήριον τοῦ πνεύματος εἶνε ὁ κοιτῶν. Ἐν αὐτῷ μετὰ τοῦ σώματος καὶ τὸ πνεῦμα ἀπαλλάσσεται πάσης ἐπιβεβλημένης περιβολῆς. Καὶ εἶνε γνωστὸν ὅτι ἐν τῇ νυκτερινῇ τοῦ κοιτῶνος σιγῇ συνελήφθησαν ἢ διεπλάσθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἔργα τὰ δοξάσαντα τὴν ἀνθρωπότητα!

Πρὶν ἐξέλθω τοῦ κοιτῶνος ἵσταμαι ἐπὶ στιγμὴν πρὸ τοῦ ἀνηρτημένου κατόπτρου. Ποσάκις ἡ ἐμπνευσμένη μορφή τοῦ μουσικοῦ κατωπτρίσθη ἐν αὐτῷ! καὶ ὅμως οὐδὲν ἔχνος ἐνετυπώθη ἐπὶ τῆς ὀλισθηρᾶς ὑέλου. Ἀπιστος αὕτη πρὸς τὸν ἐπὶ τόσα ἔτη κύριον κατοπτρίζει νῦν τὴν προστυχοῦσαν μορφήν. Καὶ θλιβερά σκέψις διέρχεται τοῦ λογισμοῦ μου: Πόσον ἡ ἀνδρική μνήμη, πόσον ἡ γυναικεία καρδιά εἶνε ὅμοιαι πρὸς τὸ κάτοπτρον αὐτὸ τοῦ Λίστ!!

*

Τὸ τρίτον δωμάτιον, τὸ σπουδαστήριον, εἶνε νῦν ἀληθὲς μουσεῖον, μουσεῖον τοῦ ὁποίου τὰ ἀντικείμενα ἔχουσιν οὐ μόνον ἱστορικὴν ἀλλὰ καὶ ὑλικὴν, πραγματικὴν ἀξίαν. Δύναται νὰ

θαμβώσῃ ἡ θεὰ αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνὸς φιλομούσου ὅσον καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνὸς μεταπράτου. Τὰ πλεῖστα τῶν ἐν αὐτῷ κατατεθειμένων ἐντὸς ὑελοσκεπῶν ἔρμαρίων εἶνε δῶρα ἡγεμόνων, πόλεων, ἐταιριῶν, σωματείων καὶ ἰδιωτῶν πρὸς τὸν μέγαν μουσουργόν. Καὶ ἐν πρώτοις δωδεκάς ὅλη βραδύων ἀρχιμουσικοῦ, ὧν τὰ μὲν ἐξ ἐλέφαντος γεγλυμμένου καὶ ἐβένου, τὰ δὲ ἐξ ἀργύρου, τινὰ ἐκ χρυσοῦ καὶ λίθων πολυτίμων. Εἶτα συλλογὴ καπνοθηκῶν καὶ ταμβακοθηκῶν βαρυτίμων, ὧν πολλαὶ φέρουσι δι' ἀδαμάντων, σαρφαίρων, σμαράγδων, ρουβινίων, τὰ αὐτοκρατορικὰ καὶ βασιλικὰ ἐμβλήματα τῆς Αὐστρίας, τῆς Πρωσίας, τῆς Βαυαρίας, καὶ εἶνε δῶρα ἡγεμονικά. Ὁρολόγια, σφραγίδες, δακτύλιοι καὶ στέφανοι ἐκ φύλλων δάφνης χρυσῶν. Σὺν τούτοις εἰκόσας μεταλλίων, ἐφ' ὧν ἀποτυποῦται ἡ λεοντώδης μορφή τοῦ Λίστ. Τὰ μετάλλια ταῦτα εἶνε ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ἐκόπησαν δ' εἰς ἀνάμνησιν διαφόρων ἐποχῶν τοῦ περιδόξου αὐτοῦ σταδίου.

Ἐπεταὶ ὀπλοθήκη ἀγχεμάχων ὀπλῶν: ξιφῶν, σπαθῶν, μαχαίρων, ἐγχειριδίων, ἐν οἷς πολλὰ ἀνατολικά καὶ ἰσπανικά. Ἐντὸς ὑψηλοῦ ἔρμαριου κατὰ στοίχους ὀρθοῦνται καπνοσύριγγες παντοειδεῖς ἀπὸ τῶν μακροτάτων τουρκικῶν μέχρι τῶν μᾶλλον σμικρῶν καὶ περικόμφων τῆς δυτικῆς Εὐρώπης. Καὶ *narraledes* οὐχὶ ὀλίγοι ἐκ πολυχρῶμων ὑέλων παρίστανται, καὶ περιερίσσονται τὰ πηχυαῖα *μαρκούτσια* ὡς πολυστικτοὶ νεναρκωμένοι ὄφεις.

Δὲν μετροῦνται τὰ πολυειδῆ, πάσης χρήσεως καὶ μεγέθους ἀγγεῖα καὶ πινάκια, οὐδ' αἱ φιάλαι, οὐδὲ τὰ κύπελλα, οὐδ' αἱ ἀνθοδόχοι. Ἐν δὲ τῇ γωνίᾳ ὀρθοῦται ἐπὶ μελανοῦ στύλου μαρμαρίνη ἀπαυγάζουσα λαμπρὰ προτομή τῆς Βασιλίσσης Βικτωρίας δωρηθεῖσα ὑπὸ ταύτης.

Ἰδιαιτερον τμήμα ἀποτελοῦσιν αἱ βαρυτίμοι ράβδοι ἀριθμούμεναι κατὰ δεκάδας. Ἐντὸς χαμηλοῦ τινος ἔρμαριου προσελκύει τὴν προσοχὴν μου στολὴ ἐγχώριος οὐγγρική καὶ *πλωσκα* ἢ *ταίτσα* ἀπαράλλακτος ὡς αἱ παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει. Γύψινά τινα ἐκμαγεῖα ὑπάρχουσι περαιτέρω. Ἀναγνωρίζω μετὰ αὐτῶν τὴν ἰσχνὴν καὶ ἄτριχον μορφήν τοῦ Σοπέν. Τὰ βλέφαρα εἶνε κλειστά· προδήλως ἐλήφθη μετὰ θάνατον τὸ ἀποτύπωμα. Ἄξιον προσοχῆς εἶνε καὶ μέγα ἐκμαγεῖον τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ Λίστ ἐν ἡλικίᾳ 26 ἐτῶν. Ἐκ τοῦ σχήματος, τῶν πολυπτύχων ἀρμῶν, τῶν ἐμφανῶν νεύρων, λαμβάνει τις ἰδέαν περὶ τῶν ἀπαραμύλλως εὐκινήτων καὶ ἐξόχως ἐλαστικῶν δακτύλων τοῦ μεγίστου κλειδοκυμβαλιστοῦ τοῦ 19^{ου} αἰῶνος.

Ὡς εἶπον, ὁ οἶκος δὲν εἶνε ἔτι ἐντελῶς ηὑρεπισμένος καὶ οὐδὲ συνεπληρώθησαν ἔτι αἱ συλλογαὶ τῶν σκευῶν, ἐπίπλων κλπ. οὐδ' ἐτέ-

θησαν ἐφ' ἐκάστων ἐπιγραφαὶ φωτίζουσαι τὸν ἐπισκέπτην. Ἀνωφελὲς λοιπὸν παρίσταται ἡ ἐπὶ πλέον διαμονὴ καὶ ἄκαρπος ἡ ἔρευνα καὶ μελέτη.

Περιεστοιχισμένον ὑπὸ τόσης λαμπρότητος, κυκλοῦμενον ὑπὸ τῶν βαρυτίμων κειμηλίων τῆς δόξης, ἐπαξίως κεῖται ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸ μέγα καὶ προσφιλὲς κλειδοκύμβαλον τοῦ Λίστ, ὄργανον μεγάλης ἀξίας, ἐφ' οὗ κατὰ προτίμησιν ἐξετέλει ἐν κύκλῳ φίλων καὶ θαυμαστῶν τὰς θείας αὐτοῦ συνθέσεις. "Αν ὁ Οὐγγρος μελοποιὸς ὑπῆρξεν ἐν τῇ μουσικῇ ἀληθὲς ἡγεμὼν, τὸ μέλαν αὐτὸ κλειδοκύμβαλον, τὸ ἤδη κλειστὸν καὶ ἄφωνον, ὑπῆρξε τοῦ ἡγεμόνος μουσικοῦ ὁ πραγματικὸς θρόνος.

*

Κατερχόμενος τὴν κλίμακα συναντῶ τριάδα Ἀμερικανίδων, ἐκ τῶν ὑψηλῶν ἐκείνων καὶ ἀσάρκων, ὧν αἱ ἄνευ ἐκφράσεως μορφαὶ καὶ τὰ ἀλύγιστα σώματα ἐνθυμίζουσι τὰς ξυλῖνας πλαγγόνας τῶν πλανοδίων μεταπρατῶν. Ἀνέρχονται σιωπηλαί, μεμετρημένῳ βήματι ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης τὰς βαθμίδας τοῦ οἴκου τοῦ Λίστ, ὅπως αὖριον θ' ἀνέλθωσι τὴν ἀτραπὸν τῆς Βαρτθούργης, ὅπως πρὸ μηνὸς ἀνῆλθον τὰς Ἀλπεῖς δεδεμέναι ἀπὸ τῆς ὁσφύος διὰ σχοινίου.

Μοὶ φαίνεται ὥσεί βεβήλωσις ἡ εἴσοδος τῶν ἀναισθητῶν τούτων πλασμάτων εἰς τὸν κατ' ἐξοχὴν οἶκον τῆς εὐαισθησίας, τῆς περιπαθείας! Ἐπιταχύνω τὸ βῆμα μετ' ὀργῆς τινος καὶ ἐξέρχομαι εἰς τὸν κήπον.

Εἶνε ἡ ὥρα μία μετὰ μεσημβρίαν καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη τοῦ Αὐγούστου κατ' ἐξοχὴν θερμῇ. Διατρέχων τοὺς δρομίσκους τοῦ κήπου ἀνευρίσκω δρόσον ὑπὸ πυκνάς τινας δένδροστοιχίας καὶ σκιαδάς. Ποσάκις ὑπὸ ταύτας ὁ μέγας καλλιτέχνης ἐζήτησεν ἔμπνευσιν πρὸ τῆς ἐργασίας, ἀναψυχὴν μετὰ τὴν ἐργασίαν.

Καὶ ἀναζητῶ κύκλω, ἐπὶ τῶν κορμῶν, ἀνά τὰ φυλλώματα, ἐν τῷ ἀέρι, ἀναζητῶ τι τὸ ὁποῖον παρέμεινεν ἐκ τῆς θείας αὐτοῦ τέχνης. Ἀόριστοι ἁρμονίας φθόγγοι, ἀκατάληπτοι φράσεις μελωδιῶν διέρχονται διὰ τοῦ λογιζομένου—διὰ τοῦ λογισμοῦ μόνον—δὲ τόνος μένει βωδὸς, ὅπως τὸ μνήμα τὸ καλύψαν τὸν ῥαψωδὸν τῆς Οὐγγαρίας. Οὕτω λήγουσι λοιπὸν ἡ ζωὴ, ἡ δόξα, ἡ τέχνη; . . . Ματαιιότης! . . .

Κατηρχόμεν τὴν ὁδὸν ὑπὸ τοιοῦτους βαρεῖς συλλογισμούς τὴν κεφαλὴν κλίνων, ὅτε περιπαθεῖς ἤχοι κλειδοκυμβάλου ἀνέκοψαν τὸ βῆμά μου. Εὐρισκόμεν πρὸ τοῦ ἀνοικτοῦ ἀνθοστολίστου παραθύρου εἰσωγείου οἴκου. Εἰς τὸ βάθος μικρὰς εὐπρεποῦς αἰθούσης περικαλλῆς ξανθὴ κόρη, γνησίᾳ Τευτονίς ἔκρουε μετὰ τέχνης καὶ

αἰσθήματος τὰ πληκτρα τοῦ κλειδοκυμβάλου δι' εὐλυγίστων δακτύλων, λευκῶν ὅσον αὐτὰ τὰ πληκτρα. Ὑπὲρ τὸ κλειδοκύμβαλον, ἐπὶ τοῦ τοίχου ἦν ἀνηρτημένη εὐμεγέθης εἰκὼν τοῦ Λίστ. Καὶ ἐν τῇ πλημμύρᾳ ἐκείνῃ τῶν μουσικῶν ἤχων, οἵτινες κατέκλυζον τὴν ἀκοήν μου, δὲν ἤρghσα νὰ ἀναγνωρίσω τὴν δευτέραν *Οὐγγρικὴν Ραψωδίαν*!

"Ὅχι λοιπὸν, εἶπον, ἐπανορθῶν τὸν πρότερον ἄτοπον συλλογισμόν καὶ ἀνεγείρων μετὰ θάρρους τὴν κεφαλὴν, ὄχι!—ἡ ζωὴ φθείρεται, ἡ δόξα συντρίβεται, ἀλλ' ἡ Τέχνη ζῇ αἰωνία καὶ ἀθάνατος! . . .

Δ*

Ο ΠΑΠ' ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Τὰ κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Νεοκάστρου (1821)

(Ἱστορικὸν διήγημα).

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Οἱ ἐν τῷ φρουρίῳ ἀπομεινάντες Ὁθωμανοὶ πληροφορηθέντες παρὰ τῶν Χριστιανῶν ὑπηρετῶν τὴν οἰκτρὰν τύχην τῶν τελευταίως ἐξεληθόντων, ἀπεφάσισαν μᾶλλον νὰ ταφῶσιν ὅλοι ἐντὸς τοῦ φρουρίου, ὅπερ τοσοῦτῳ καρτερικῶς ἕως τότε ἐτήρησαν, παρὰ νὰ παραδοθῶσιν εἰς τοὺς Ἕλληνας, παρ' ὧν τὴν ἐλαχίστην ἐπιείκειαν δὲν ἔπρεπε τῷ ὄντι νὰ περιμένωσιν. Εἰς τὴν ἀπόφασίν των ταύτην προήχθησαν καὶ ὑπὸ τῆς ἐλπίδος ὅτι θὰ φανῇ ἐν καιρῷ καὶ ὁ ἀνυπομόνως ἀναμενόμενος στόλος των, ὅστις καὶ πράγματι ἤλθεν ἀλλὰ κατόπιν ἑορτῆς, εἰκοσι δύο ἡμέρας μετὰ τὴν παράδοσιν τοῦ φρουρίου. Οἱ Ἕλληνες δ' ἐξ ἄλλου, βαρυνθέντες ὀλίγον τὴν ζωὴν τοῦ στρατοπέδου καὶ θέλοντες νὰ δώσωσι πέρας εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Νεοκάστρου ἵνα ἐκστρατεύσωσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Πελοποννήσου, ὅπου ἐκαλοῦντο ὑπὸ τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη, παρεσκευάζοντο πρὸς ἔφοδον, καὶ ἡ Γενικὴ Ἐφορὰ εἰδοποιηθεῖσα ἀπέστειλε ταχέως τὰ πρὸς ταύτην ἀναγκαῖα, οἷον κλίμακας, πολεμεφόδια καὶ πανία καὶ ῥακὴν διὰ τοὺς πληγωθησομένους. Εἶχε δὲ στείλει πρό τινων ἡμερῶν καὶ ἐν κανόνιον τῶν 16 λιτρῶν μέσφαιρας καὶ τὴν δι' αὐτὸ ἀπαιτουμένην πυρίτιδα. Ὡστε τῶν πάντων διὰ τὴν ἔφοδον ἐτοιμασθέντων, ἔμεινε μόνον νὰ ὀρισθῇ ἡ κατάλληλος διὰ ταύτην ἡμέρα.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως οἱ Ὁθωμανοὶ μὴ δυνάμενοι πλέον νὰ ὑποφέρωσι τὴν κατακραυγὴν τῶν γυναικῶν των καὶ τοὺς σπαρακτικὸς θρήνους τῶν πεινῶντων τέκνων των, ἔκλεισαν κατὰ τὴν παροιμίαν τὰ μάτια, καὶ ταπεινωθέντες πρὸ τῶν ραγιάδων ἐπρότειναν συνθήκην παραδό-